

TILKENDEGIVELSE

**meddelt torsdag den 11. december 2014 efter mundtlig
tilkendegivelse meddelt tirsdag den 2. december 2014**

i faglig voldgiftssag, 2012.0158

HK/Privat
(advokat Martin Juul Christensen)

mod

Grafisk Arbejdsgiverforening
for
Scandinavian Book.dk A/S
(advokat Jakob Mose Poulsen)

Tvisten

Tvisten vedrører navnlig spørgsmålet, om arbejde med viderebehandling af digitalprintet papir er omfattet af Serigraf- og Digitalprintoverenskomsten, eller om det er omfattet af Den Grafiske Overenskomst, Speciel del IV, bogbinderfaget.

Påstande

Klager, HK/Privat, har påstået indklagede, Grafisk Arbejdsgiverforening for Scandinavian Book.dk A/S, tilpligtet at anerkende, at medarbejdere, som i virksomheden hovedsageligt beskæftiger sig med betjening af bogbinder- og færdiggørelsesmaskiner, er omfattet af Den Grafiske Overenskomst, Speciel del IV, bogbinderfaget.

Indklagede, Grafisk Arbejdsgiverforening for Scandinavian Book.dk A/S, har påstået frifindelse.

Sagens behandling

Sagen blev behandlet mundtligt den 2. december 2014 med højesteretsdommer Thomas Rørdam som opmand. Som sidedommere udpeget af klager fungerede faglig sekretær Kim Jung Olsen og faglig sekretær Anita Reinhardt, og som sidedommere udpeget af indklagede fungerede advokat Christian Jensen og advokat Peter Balle.

Der blev under forhandlingen afgivet forklaringer af forhenværende sektornæstformand Bjarne Nielsen, forhenværende faglig konsulent Peter Kragstnæs, tidligere bogbinderassistent hos Scandinavian Book.dk Kent Bøllund, fagskolelærer på Københavns Tekniske Skole Michael Pelt,

sektorformand Simon Tøgern, direktør Lasse Mortensen, Scandinavian Book.dk, og forhenværende administrerende direktør i Grafisk Arbejdsgiverforening Lars Bram.

Efter bevisførelse og procedure voterede rettens medlemmer. Der kunne ikke blandt sidedommerne opnås flertal for noget resultat. Opmanden tilkendegav herefter sin opfattelse af sagen. Tilkendegivelsen blev taget til efterretning og kendelse blev frafaldet.

Sagsfremstilling

I forordet til Den Grafiske Overenskomst (DGO) (som undertiden betegnes ”den grå overenskomst”) mellem på den ene side Grafisk Arbejdsgiverforening (GA) og Danske Mediers Arbejdsgiverforening og på den anden side HK/Privat og 3F/Industri (Emballage) gældende for 2014-2017 hedder det bl.a.:

”Den grafiske overenskomsts faglige gyldighedsområde er ikke ændret ved overenskomstfornyelserne i marts 2004, marts 2007, marts 2010 og marts 2012.

I denne overenskomst er alle bestemmelser om fagområder og faggrænser udeladt, men bestemmelserne er fortsat gældende og kan påberåbes ved fagretlig behandling og for retsinstanter.”

DGO stammer fra 1991 og samlede en række tidligere overenskomster, herunder Overenskomst 1987-1991 mellem GO – Grafiske Organisationer for Bogbinderlauget i Danmark og Dansk Bogbinder og Kartonnagearbejder Forbund. Denne overenskomst går mange år tilbage. Der er under sagen fremlagt en priskurant fra 1969, som knytter sig til overenskomsten.

DGO 1991 er opdelt i en almindelig del og en speciel del. Den specielle del er underopdelt i 6 dele: Speciel del I, bogtrykfaget i provinsen, Speciel del II, bogtrykfaget i København, Speciel del III, reprofaget, Speciel del IV, bogbinderfaget, Speciel del V, kartonnage- og bølgepapindustrien og Speciel del VI, papirvareindustrien. Overenskomst 1987-1991 mellem GO – Grafiske Organisationer for Bogbinderlauget i Danmark og Dansk Bogbinder og Kartonnagearbejder Forbund blev indarbejdet i Speciel del IV, bogbinderfaget. På første side i Speciel del IV i 1991-overenskomsten er anført: ”Overenskomst 1991 mellem GO – Grafiske Organisationer for Bogbinderlauget i Danmark og Dansk Bogbinder og Kartonnagearbejder Forbund”, ”Bogbinderiarbejdere”.

1991-overenskomstens Speciel del IV, bogbinderfaget indeholder i afsnit 4 om overenskomstens omfang/arbejdsområder følgende bestemmelse i § 9, stk. 1, som parterne er enige om fortsat er gældende:

”§ 9 Overenskomstens omfang

1. Overenskomsten omfatter foruden de i priskuranten nævnte arbejder tillige al viderebehandling af trykt papir, pap eller karton, alt skrive- og kontorvarearbejde, restaurering af bøger, svejsning af plasticarbejde samt plastning med selvklæbende plast og prægning med guldfolie eller farve på alle former for plastbind og artikler, som traditionelt er blevet udført som bogbinderarbejde.”

Serigrafoverenskomsten (senere Serigraf- og Digitalprintoverenskomsten – SDO) mellem Grafisk Arbejdsgiverforening og HK/Privat gældende fra 1. marts 2004 til 28. februar 2007 havde følgende dækningsområde:

”Gældende for virksomheder, der har en eller flere ansatte, der har serigrafisk produktion som hovedsagelig beskæftigelse.”

I organisationsaftale af 6. juni 2007 mellem HK/Privat og GA hedder det:

”I forlængelse af parternes aftale af 1. april 2007 om opdatering af serigrafoverenskomstens dækningsområde er parterne enige om at konstatere, at:

- den serigrafiske trykteknik ikke længere anvendes på en række produktionsområder, hvor teknikken tidligere har været anvendt,
- digitale printteknologier anvendes på en stadig større del af de produktionsområder, hvor serigrafisk trykteknik tidligere har været anvendt.

På den baggrund anser parterne det for hensigtsmæssigt at sikre, at produktionsområdet fortsat er omfattet af overenskomsten, hvorfor det er aftalt, at:

- overenskomsten i forbindelse med 2007-renskriften ændrer navn til ”Serigraf- og Digitalprintoverenskomsten”,
- overenskomstens indledende dækningsbeskrivelse ændres til: *”Gælder for virksomheder, der har en eller flere ansatte, der har serigrafisk, digitalprint-/digitalplot-produktion som hovedsagelig beskæftigelse”*.

Parterne er enige om, at der ikke i forbindelse med ovenstående er ændret i dækningsområderne for parternes øvrige overenskomster: Den grafiske overenskomst og funktionæroverenskomsten.”

I SDO for 2012-2014 er dækningsområdet angivet således:

”Dækker arbejdere hovedsageligt beskæftiget med produktion, montering og opsætning inden for digitalprint (herunder fx storformatprint), digitalplot og serigrafi.”

Den 24. marts 2009 indgik Scandinavian Book.dk og HK/Privat en tiltrædelsesoverenskomst, hvori det bl.a. hedder:

”Ovennævnte virksomhed tiltræder den til enhver tid gældende Serigraf- og digitalprintoverenskomst mellem Grafisk Arbejdsgiverforening (GA) og HK/Privat.”

I ansættelsesbevis for Kent Bøllund, som den 5. september 2011 blev ansat som bogbinderassistent i virksomheden, er det angivet, at han ikke var omfattet af DGO, og at han var omfattet af SDO.

Der er under sagen fremlagt et brev af 6. marts 2001 fra GA til HK/Industri vedrørende overenskomstmæssige forhold hos Nørhaven Digital A/S, København. Det hedder heri bl.a.:

”Under hensyntagen til at virksomheden efter det for os oplyste er i digitaliseret form, er det umiddelbart ikke overenskomsten med de grafiske forbund, der regulerer forholdet for virksomheden. Dette gælder tillige eventuelle funktioner, som de andre

virksomheder traditionelt vil anse for værende omfattet af den grå overenskomst. Efter vor opfattelse er bogbinderifunktionen forudsat en traditionel trykproces.”

Opmandens begrundelse og resultat

Det fremgår af DGO 1991, Speciel del IV § 9, stk. 1, at denne del af overenskomsten bl.a. omfatter ”videre behandling af trykt papir” mv. Dette udtryk anvendes også i de overenskomster, der var gældende i tiden før 1991, og strammer således fra en tid, hvor digitalprint som trykkemetode ikke blev anvendt. Udtrykket er videreført, efter at digitalprint vandt indpas som trykkemetode ved siden af de mere traditionelle trykkemetoder som offsettryk mv. Opmanden finder i overensstemmelse med den forklaring, der er afgivet af Michael Pelt, at ordet ”trykt” sprogligt omfatter digitalprint. Opmanden finder endvidere efter indholdet af DGO og SDO og de afgivne forklaringer, at det i relation til spørgsmålet, om et bestemt grafisk arbejde omfattes af DGO, Speciel del I, II, III og IV og af SDO, er afgørende at sondre mellem, om arbejdet vedrører selve trykkeprocessen, eller om det vedrører viderebehandlingsprocessen.

SDO omfattede oprindeligt serigrafisk produktion. Serigrافي er en trykkemetode, og der foreligger ikke oplysninger, der giver grundlag for at antage, at også viderebehandling af det serigrافي-trykte papir mv. var omfattet af overenskomsten. Opmanden finder, at viderebehandling heller ikke blev omfattet af overenskomsten, efter at dens dækningsområde blev udvidet til at omfatte (senest) ”produktion, montering og opsætning inden for digitalprint (herunder fx storformatprint), digitalplot og serigrافي”, jf. herved organisationsaftalen af 6. juni 2007, hvorefter ”der ikke ... er ændret i dækningsområderne for parternes øvrige overenskomster: Den grafiske overenskomst og funktionæroverenskomsten”. Der var således alene tale om, at dækningsområdet for SDO blev udvidet til at omfatte andre trykkemetoder end serigrافي, herunder digitalprint.

Tilsvarende findes DGO, Speciel del I, II og III at omfatte trykning, men ikke viderebehandling af trykt papir mv.

Efter det anførte finder opmanden, at viderebehandling af trykt, herunder printet, papir mv. til det færdige produkt (bøger, tryksager mv.) er bogbinderiarbejde, som er omfattet af DGO Speciel del IV, bogbinderfaget, og at dette gælder, uanset hvilken grafisk metode der er anvendt til massefremstilling af det trykte, herunder printede, papir. Det er således ikke afgørende, om der eksempelvis er tale om offsettryk eller digitalprint. Efter bevisførelsen – navnlig Michael Pelts forklaring – må det endvidere lægges til grund, at der ikke er væsentlige forskelle (om nogen) i viderebehandlingsprocessen alt efter, hvilken grafisk metode der er anvendt til massefremstillingen, og at det normalt ikke med det blotte øje er muligt se forskel på offsettryk og digitalprint.

Klages påstand tages herefter til følge, idet det bemærkes, at det ikke kan føre til et andet resultat, at Scandinavian Book.dk og HK/Privat den 24. marts 2009 indgik en tiltrædelsesoverenskomst om anvendelse af SDO, idet det efter Peter Kragstnæs’ forklaring må lægges til grund, at HK/Privat ved besigtigelse af virksomheden på det tidspunkt fik det fejlagtige indtryk, at virksomheden ikke beskæftigede sig med viderebehandling. Efter Kent Bøllund og Lasse Mortensens forklaringer må det lægges til grund, at der faktisk på virksomheden udføres bogbinderiarbejde (viderebehandlingsarbejde). GA’s brev af 6. marts 2001 til HK/Industri vedrørende Nørhaven Digital A/S, København kan heller ikke føre til et andet resultat. Brevet er alene et led i den korrespondance og de forhandlinger, der blev ført om sagen, som endte med, at HK besluttede ikke at søge virksomheden tilpligtet at anerkende at være omfattet af DGO Speciel del IV, bogbinderfaget.

Opmanden bemærker, at klager – for det tilfælde, at klager fik medhold i påstanden om, at visse medarbejdere var omfattet af DGO Speciel del IV, bogbinderfaget – oprindelig under sagen havde nedlagt en yderligere påstand om, at indklagede skulle efterregulere ansættelsesvilkårene for de pågældende medarbejdere. Klager har under den mundtlige forhandling frafaldet denne yderligere påstand med henvisning til, at efterreguleringsspørgsmålet i givet fald vil blive søgt løst forligsmæssigt. Til brug for forligsdrøftelserne bemærker opmanden, at tiltrædelsesoverenskomsten af 24. marts 2009 efter opmandens opfattelse afskærer HK/Privat fra at få gennemført efterregulering med tilbagevirkende kraft fra et tidligere tidspunkt end den foreliggende sags rejsning.

Opmandens honorar betales af parterne med halvdelen hver.

Thomas Rørdam